

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

MINNA OKSANEN

Sairaanhoidajan osaamisvaatimukset ja osaamisen varmistaminen tehostetussa palveluasumisessa - kirjallisuuskatsaus

HOITOTYÖN TUTKINTO-OHJELMA
2021

Tekijä Oksanen, Minna	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Huhtikuu/2021
	Sivumäärä 25	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Sairaanhoitajan osaamisvaatimukset ja osaamisen varmistaminen tehostetussa palveluasumisessa - kirjallisuuskatsaus		
Tutkinto-ohjelma Hoitotyön koulutusohjelma		
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli koota tutkimustietoa siitä, mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset tehostetussa palveluasumisessa ja millä keinoilla osaamista voidaan varmistaa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa uutta tietoa sairaanhoitajan osaamisvaatimuksista ja löytää keinoja ja työvälineitä osaamisen varmistamiseksi. Opinnäytetyön tilaajana toimi Kokemäen kaupungin ikäihmisten palvelukeskus Henrikinhovi.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Työn suunnittelu alkoi keväällä 2020 ja kirjallisuushakuja tehtiin alkuvuonna 2021. Kirjallisuushaku tuotti 415 tulosta, joista opinnäytetyöhön valittiin mukaan viisi suomalaista sairaanhoitajan osaamista tai sen varmistamista käsittelevää pro gradu -tutkielmaa.</p> <p>Ikääntyneiden hoitotyössä tärkeiksi osaamisalueiksi korostuivat eettinen osaaminen, terveyden edistämisen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, lääkehoidon osaaminen sekä ohjausosaaminen. Näissä edelleen korostui sairaanhoitajan osaava työskentely yhteistyössä sekä potilaan ja läheisten että myös muiden ammattiryhmien edustajien kanssa. Myös ikääntyneen kunnioittamista pidettiin tärkeänä asiana. Osaamisen varmistamisen keinoja olivat erilaiset tietotestit, itse- ja vertaisarviointi sekä tentit.</p> <p>Suurin osa kirjallisuushakujen yhteydessä esiin tulleista tutkimuksista liittyi mm. erikoissairaanhoitoon ja/tai vain yhden tietyn asian osaamiseen. Tulevaisuudessa voisi tehdä kirjallisuuskatsauksen sijaan tutkimuksen sairaanhoitajan osaamisvaatimuksista ja niiden varmistamisesta tehostetussa palveluasumisessa.</p>		
Asiasanat osaaminen, tehostettu palveluasuminen, ikääntyneet		

Author(s) Oksanen, Minna	Type of Publication Bachelor's thesis /	Date April 2021
	Number of pages 25	Language of publication: Finnish
Title of publication Competence requirements for nurses and ensuring competence in enhanced service housing		
Degree program Nursing		
<p>The purpose of the thesis was to compile research data on what are the nurse 's competence requirements in enhanced sheltered housing and by what means can competence be ensured. The aim of the thesis was to produce new information about the nurse's competence requirements and to find ways and means to ensure competence. The client of the thesis was Henrikinhovi, a service center for the elderly in the city of Kokemäki.</p> <p>The thesis was carried out as a descriptive literature review. The planning of the thesis began in the spring of 2020 and literature searches were conducted in the early part of 2021. The literature search yielded 415 results, of which five Finnish master's theses on nursing competence or its assurance were selected for the thesis.</p> <p>Ethical competence, health promotion competence, interaction competence, pharmacotherapy competence and guidance competence were emphasized as important areas of expertise in the care of the elderly. These further emphasized the nurse's competent work in co-operation with the patient and representatives of close and other professional groups as well. Respect for the elderly was also considered important. The means of ensuring competence were various information tests, self- and peer assessment and exams.</p> <p>Most of the research that emerged in connection with the literature search was related to e.g. specialist medical care and / or expertise in only one specific subject. In the future, instead of a literature review, a study could be conducted on the competence requirements of nurses and their assurance in enhanced sheltered housing.</p>		
<u>Key words</u> competence, 24-hour service housing, the aged		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TEOREETTINEN TAUSTA	6
2.1 Tehostettu palveluasuminen	6
2.2 Sairaanhoidajan osaaminen	6
2.3 Ikääntyneiden hoitotyö	7
2.4 YleSHarviointi	8
3 TOIMEKSIANTAJA	9
4 TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	9
5 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TOTEUTUS	10
5.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	10
5.2 Kirjallisuushaku	10
5.3 Aineiston valintakriteerit	12
5.4 Aineiston kuvaus.....	12
5.5 Aineiston analysointi	14
6 TULOKSET	16
6.1 Sairaanhoidajan osaamisvaatimukset	16
6.2 Sairaanhoidajan osaamisen varmistaminen	18
7 POHDINTA	19
7.1 Johtopäätökset.....	19
7.2 Eettisyys ja luotettavuus	20
7.3 Jatkotutkimusaiheet	20
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ikääntyneiden ympärivuorokautisessa hoidossa on jo monen vuoden ajan siirrytty kohti tehostettua palveluasumista. Sekä vanhainkotihoidossa että terveyskeskusten vuodeosastojen pitkäaikaishoidossa olevien ikääntyneiden määrä on vähentynyt tasaisesti. (Kotihoito ja sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut 2018 2019, 1.) Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat tehostetun palveluasumisen yksikössä työskentelevän sairaanhoitajan osaamisvaatimukset ja millä keinoilla osaamista voidaan varmistaa. Tavoitteena on tuottaa ajantasaistettua tietoa osaamisvaatimuksista sekä löytää keinoja ja työvälineitä osaamisen varmistamiseksi. Opinnäytetyö toteutetaan kirjallisuuskatsauksena, sillä se on hyvä tapa luoda uutta tietoa jo tutkitusta aiheesta (Salminen 2011, 8). Työn tilaajana toimii Kokemäen kaupunki ja valmis opinnäytetyö tullaan esittämään mahdollisuuksien mukaan Palvelukeskus Henrikinhovin henkilökunnalle.

2 TEOREETTINEN TAUSTA

2.1 Tehostettu palveluasuminen

Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat hoitoa, huolenpitoa, paljon apua sekä valvontaa ympäri vuorokauden. Täten yksikössä on henkilökuntaa paikalla vuorokauden jokaisena tuntina. Tehostetun palveluasumisen palveluihin kuuluu asiakkaan tarpeen mukaisesti ateriat-, vaatehuolto-, peseytymis-, ja siivouspalvelut, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Yksikössä asukkailla on yhteisten tilojen lisäksi oma huone tai asunto. (Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut 2020; Sosiaalihuoltolaki 2014/1301, 21§.)

Tehostetun palveluasumisen tuottajina toimivat kunnat, järjestöt ja yksityiset yrittäjät, joista maksetaan asumispalvelun järjestäjän hinnaston mukaan. Yleensä kunnan järjestämän asumisen maksut ovat tulosidonnaisia ja niihin haetaan kunnan vanhus-, vammais-, mielenterveys- tai päihdepalvelujen kautta. Usein asumisesta peritään vuokraa vuokrasopimuksen mukaisesti. (Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut 2020.)

Ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa yksityisillä palveluntuottajilla on tärkeä rooli palveluasumisen tarjonnassa. Yksityisen palveluntuottajan asiakkaiden osuus on 50 prosenttia ja vuoden 2018 lopussa tehostetun palveluasumisen asiakkaita oli 44 959. (Coco & Kurtti 2018, 1, 10.)

2.2 Sairaanhoidajan osaaminen

Sairaanhoidajan työnkuva on moniulotteinen ja asiantuntijuus rakentuu näyttöön perustuvaan hoitotyöhön. Sairaanhoidajan tehtäviin kuuluu terveyden edistäminen ja ylläpito, sairauksien ehkäiseminen ja hoitaminen sekä kärsimyksen lievittäminen. Työssä potilaslähtöinen, terveyskeskeinen ja kokonaisvaltainen ajattelutapa korostuu. (Sairaanhoidajaliiton www-sivut 2020.)

Sairaanhoitajakoulutuksen tulevaisuus -hankkeessa määriteltiin sairaanhoitajan ammatillisen vähimmäisosaamisen koostuvan yhdeksästä osa-alueesta: asiakaslähtöisyys, hoitotyön eettisyys ja ammatillisuus, johtaminen ja yrittäjäyys, kliininen hoitotyö, näyttöön perustuva toiminta ja päätöksenteko, ohjaus- ja opetusosaaminen, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö sekä sosiaali- ja terveystalouden laatu ja turvallisuus. Asiakaslähtöisyys tarkoittaa kykyä kohdata asiakas oman elämänsä asiantuntijana ja aktiivisena osallisena omassa hoidossaan. Asiakkaan läheisiä tulee osata tukea hoitoon osallistumisessa. Myös vuorovaikutus asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa on tärkeässä roolissa asiakaslähtöisyydessä. Hoitotyön eettisyys ja ammatillisuus pitää sisällään hoitotyön arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti toimimisen. Johtamisessa ja yrittäjäydessä sairaanhoitajan tulee osata arvioida mm. työryhmän resurssit, priorisoida työtehtävät ja ymmärtää johtamisen merkitys hoitotyössä. Kliininen osaaminen pitää sisällään mm. infektioiden torjunnan, lääkehoidon ja mielenterveys- päihdetyön. Näyttöön perustuva toiminta ja päätöksenteko tarkoittaa kykyä käyttää hoitotieteellistä tietoa päätöksenteossa, tarkastella omaa osaamistaan kriittisesti ja ymmärtää näyttöön perustuvan toiminnan merkityksen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Ohjaus- ja opetusosaamisen tarkoituksena on esimerkiksi hallita tilanteeseen sopivia asiakaslähtöisiä opetus- ja ohjausmenetelmiä. Terveyden ja toimintakyvyn edistämiseen kuuluu mm. sairauksien, tapaturmien ja terveysongelmien ehkäisy sekä kyky tunnistaa kansanterveysongelmia aiheuttavia tekijöitä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö koostuu kyvystä ymmärtää sosiaali- ja terveydenhuollon organisoinnin, palvelujen tuottamisen ja järjestämisen tavat sekä ohjauksen ja valvonnan Suomessa. Sosiaali- ja terveystalouden laatu ja turvallisuus pitää sisällään vastuullisen toimimisen tietoturvallisuuden ja tietosuojaan ylläpitämisessä, potilasturvallisuuden varmistamisen ja edistämisen sekä toimintayksikön turvallisuuden. (Eriksson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015, 35-47.)

2.3 Ikääntyneiden hoitotyö

Ikääntyneiden määrä on kasvanut merkittävästi jo useamman vuoden (Tilastokeskuksen [www-sivut](http://www.tilastokeskus.fi) 2020), mikä vaikuttaa moniulotteisesti yhteiskunnan toimintoihin, kuten työ- ja kulutusmarkkinoihin, asumisen muotoihin ja julkiseen talouteen. Kasvulla on vaikutusta myös sosiaali- ja terveystalouden rakenteeseen sekä osaamiseen, jota

ikäntyneiden hoitotyö vaatii. Ikäntyneiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen keskeisiä toimintoja ovat itsenäisen suoriutumisen ja toimintakyvyn tukeminen, sairauksien ehkäisy, tehokas hoito ja kuntoutus. (Kelo, Launiemi, Takaluoma & Tiittanen 2015, 278-279.)

Ikäntyneiden hoitotyössä ammatillisen osaamisen peruspilarit ovat tiedot, taidot, kokemus, asenne ja ihmissuhteet. Tietotaito hankitaan useimmiten aluksi opintojen kautta, ja myöhemmin sitä täydennetään erilaisilla koulutuksilla. Taidot kehittyvät ja harjaantuvat käytännön tekemisessä ja työssä. Kokemus saadaan sekä työn että elämäkokemuksen ja siitä syntyvän hiljaisen tiedon kautta. Asenne vaatii kiinnostusta ja tahtoa kehittää itseään ammattilaisena, kun taas ihmissuhteet ovat kyky luoda kontakteja erilaisissa asiantuntijaverkostoissa. (Kelo ym. 2015, 270-280.)

2.4 YleSHarviointi

YleSHarviointi on valtakunnallinen hanke, jonka tarkoituksena oli yleissairaanhoidajan (180 op) ammatillisen perusosaamisen varmentaminen ja arvioinnin kehittäminen. Hankkeessa olivat mukana kaikki 21 hoitotyön koulutusta tarjoavaa ammattikorkeakoulua. Hankkeen tavoitteena oli tuottaa sairaanhoitajaopiskelijoiden kliinisen osaamisen ohjauksen ja arvioinnin menetelmät sekä yleissairaanhoidajan ammatillisen perusosaamisen arviointimenetelmät eli valtakunnallinen koe. Hankkeen tarkoituksena oli yhdenmukaistaa suomalaista sairaanhoitajakoulutuksen laatua sekä varmistaa potilaille turvallisempi hoito. Hankkeen tuotoksena syntynyt valtakunnallinen koe sisältää kaksi erillistä koetta: teoriakoe ja lääkelaskukoe. Lääkelaskukokeessa on viisi laskua ja sairaanhoitajan jokaisen osaamisvaatimuksen kattava teoriakoe koostuu yhteensä 100 kysymyksestä. (Laurea-ammattikorkeakoulun [www-sivut](http://www.sivut) 2020; Korhonen & Silén-Lipponen 2020, 14-15.)

3 TOIMEKSIANTAJA

Opinnäytetyön tilaajana toimii Kokemäen kaupunki. Noin 7100 (2019) asukkaan kaupunki sijaitsee Satakunnassa, ja yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä on 30,5% (2019) (Tilastokeskuksen www-sivut 2020). Terveystieteiden palvelut Kokemäellä järjestää Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä ja terveyskeskukseen kuulumattoman erikoissairaanhoidon Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Tehostettua palveluasumista Kokemäen kaupunki järjestää ikäihmisille palvelukeskus Henrikinhovissa, jossa toimii yhteensä kolme tehostetun palveluasumisen yksikköä. (Kokemäen kaupungin www-sivut 2020.)

4 TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on koota tutkimustietoa siitä, mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset tehostetussa palveluasumisessa ja millä keinoilla osaamista voidaan varmistaa. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa uutta tietoa sairaanhoitajan osaamisvaatimuksista ja löytää keinoja ja työvälineitä osaamisen varmistamiseksi. Näistä olen muodostanut kaksi tutkimuskysymystä, jotka ovat:

1. Minkälaista osaamista sairaanhoitaja tarvitsee työskennellessään tehostetun palveluasumisen yksikössä?
2. Miten sairaanhoitajan osaamista voidaan varmistaa tehostetun palveluasumisen yksikössä?

5 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TOTEUTUS

5.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsaus voidaan määritellä lyhyesti metodiksi ja tutkimustekniikaksi, jossa tutkitaan jo tehtyä tutkimusta. Toisin sanoen sitä käytetään, kun halutaan tehdä tutkimusta tutkimuksesta. Kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa kolmeen perustyyppiin: kuvaileva kirjallisuuskatsaus, systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja meta-analyysi. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa vielä edelleen kahteen katsaukseen, jotka ovat narratiivinen ja integroiva kirjallisuuskatsaus. Näistä kahdesta integroivalla on liitoksia systemaattiseen katsaukseen. (Salminen 2011, 1, 6.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on yleisimmin käytetty kolmesta perustyyppistä. Se on tyyliltään yleiskatsaus, eikä siihen liity täsmällisiä ja tiukkoja sääntöjä. Vaikka käytetyt aineistot ovat laajoja, pystytään tutkittava ilmiö kuitenkin tarvittaessa luokittelemaan sen ominaisuuksien perusteella. Narratiivinen kirjallisuuskatsaus on metodisesti kevyin muoto. Sen avulla voidaan antaa kattava kuva aiheesta tai käsitellä sen historiaa ja kehityskulkua. Narratiivista katsausta käytetään paljon esimerkiksi opetuksessa, sillä se auttaa ajantasaistamaan tutkimustietoa, vaikkei kuitenkaan tuota itse analyyttistä tulosta. Integroivan katsauksen avulla voidaan tuottaa uutta tietoa jo tutkitusta aiheesta. Sen avulla pystytään kuvaamaan tutkittavaa ilmiötä laaja-alaisesti ja se on hyvä apu kirjallisuuden tarkasteluun ja kriittiseen arviointiin. (Salminen 2011, 6-8.)

5.2 Kirjallisuushaku

Palaverissamme Kokemäen kaupungin vanhuspalvelupäällikön kanssa esiin nousi muutamia heille tärkeitä aiheita liittyen sairaanhoitajan osaamiseen. Näitä olivat lääkehoito, laitteet, saattohoito ja haavanhoito. Pyrin löytämään tutkimuksia etenkin näihin aiheisiin liittyen ja käyttämään hyödyksi myös löydettyjen tutkimusten kirjallisuusluetteloita.

Kirjallisuuskatsaukseen valittavan aineiston keruun aloitin kirjallisuushaulla. Käytösäni olivat seuraavat tietokannat: Medic, Cinhal ja Theseus. Mediciin ja CINAHLiin tein kumpaankin yhden haun. Näissä löytyi yhteensä 106 osumaa. Theseukseen tein

yhteensä kolme hakua, joiden avulla löytyi yhteensä 309 osumaa, joista osa oli samoja. Kaikkiaan sain 24 relevanttia osumaa, joista tarkasteluun päätyi 15 lähdettä. Koko tekstin tarkastellun päätyi 11 tutkimusta/artikkelia. Lopulta näistä kirjallisuuskatsaukseen päätyi yhteensä 5 tutkimusta.

<p><u>Tietokanta: MEDIC</u></p> <p>Hakutermit: sairaanhoitaja* AND osaami* suomi 2011–2021 93 osumaa</p>
<p><u>Tietokanta: CINAHL</u></p> <p>Hakutermit: sairaanhoitaja* AND osaami* suomi 2011–2021 13 osumaa</p>
<p><u>Tietokanta: Theseus</u></p> <p>Hakutermit: sairaanhoitaja* AND osaami* AND varmist* AND palveluasumi* suomi 2011–2021 YAMK 190 osumaa</p> <p>Hakutermit: sairaanhoitaja* AND osaami* AND tehostettu palveluasuminen suomi 2011–2021 YAMK 53 osumaa</p> <p>Hakutermit: sairaanhoitaja* AND osaamisvaatim* AND osaamisen varmistaminen suomi 2011–2021 YAMK 66 osumaa</p>
<p>Yhteensä 24 relevanttia osumaa, joista tarkasteluun 15 lähdettä.</p>
<p>Koko tekstin tarkasteluun 11.</p>
<p>Kirjallisuuskatsaukseen päätyi 5 aineistoa.</p>

Taulukko 1. Kirjallisuushaku

Hakusanoina toimivat sairaanhoitaja, osaaminen, osaamisvaatimukset, osaamisen varmistaminen ja tehostettu palveluasuminen. Hakusanoja muokkasin tarpeen mukaan saadakseni mahdollisimman paljon relevantteja osumia. Theseuksessa tehdyssä haussa hakusanoja lisättiin hakutulosten suuren määrän vuoksi.

5.3 Aineiston valintakriteerit

Opinnäytetyöhön mukaan otettaville tutkimuksille oli sekä sisäänotto- että poissulkukriteereitä. Tutkimuksen tulee olla saatavilla kokonaan ja se on täytynyt julkaista vuonna 2011 tai myöhemmin, eli maksimissaan kymmenen vuotta vanha. Tutkimuksessa käsitellään sairaanhoitajan osaamista ja sen varmistamista. Tutkimuksen julkaisukielenä on suomi. Poissulkukriteereinä toimivat ennen vuotta 2011 julkaistut tutkimukset, jotka eivät ole kokonaan saatavilla.

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Julkaisuvuosi 2011–2021	Julkaistu ennen vuotta 2011
Julkaisukieli suomi	Julkaisukieli muu kuin suomi
Koko teksti saatavilla	Koko teksti ei ole saatavilla
Tutkimus koskee sairaanhoitajan osaamista ja sen varmistamista	AMK-opinnäytetyö

Taulukko 2. Tutkimusten sisäänotto- ja poissulkukriteerit

5.4 Aineiston kuvaus

Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui lopulta viisi tutkimusta. Ensimmäinen tutkimus oli Heli Haapasen ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Haapasen tutkimuksellisen kehittämistyön tarkoituksena oli laatia kirjallinen haavanhoidon osaamisen varmistamisen näyttörunko Espoon sairaalan haavaosastolle. Kehittämistyön kohdeyhmä koostui Espoon sairaalan haavaosastolla työskentelevistä sairaanhoitajista ja lähihoitajista (n=8). Aineisto hankittiin tietotestin ja osallistuvan havainnoinnin avulla. Tulosten perusteella hoitajien osaaminen on puutteellista lähtien haavanhoidon

perusteista ja haavanhoidon eri osa-alueilla on tarvetta lisäkoulutukseen. (Haapanen 2020, 4.)

Tuula Tarhosen Pro gradu -tutkielma käsitteli gerontologista osaamista hoitotyössä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, miten sairaanhoitajat, terveydenhoitajat ja fysioterapeutit, jotka ovat suorittaneet Gerontologinen erityisosaaminen -koulutuksen, kuvaavat gerontologista osaamista hoitotyössä. Hankintamenetelmä aineistolle oli yksilöhaastatteluina tehdyt teemahaastattelut. Tutkimuksen kohderyhmä koostui neljästä sairaanhoitajasta, kolmesta fysioterapeutista ja yhdestä terveydenhoitajasta. Tutkimuksen tuloksissa esiin nousi gerontologisen hoitotyön haasteellisuus ja monipuolisuus. Tietoa edellytetään vanhenemisestä ja normaaleista vanhenemismuutoksista, ikääntyneiden sairauksista ja niiden hoidosta. Keskeisiksi asioiksi tuloksista nousivat ikääntyneen toimintakyvyn tukeminen ja vuorovaikutustaidot sekä asiakkaan, omaisten, työyhteisön että yhteistyötahojen kanssa toimimisessa. (Tarhonen 2013, 20-21, 49-50.)

Sami Sneekin väitöskirjassa käsiteltiin sairaanhoitajien lääkehoidon osaamista ja osaamisen varmistamista. Tutkimuksella oli tarkoitus kuvata ja selittää sairaanhoitajien lääkehoidon osaamista sekä itsearvioituna että lääkehoidon lääkelasku- ja teorianäkökulmalla. Tarkoituksena oli myös kuvata sairaanhoitajien käsityksiä sekä lääkehoidon osaamisen varmistamisesta että verkko-oppimisesta osaamisen varmistamisen menetelmänä. Kohderyhmänä oli Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin sairaanhoitajat, kättilöt ja lähiesimiehet. Määrällinen aineisto koostui 692 sairaanhoitajan lääkehoidon osaamisen itsearvioinnista ja 2479 sairaanhoitajan teoria- ja lääkelaskutenttien tuloksista. Laadullinen aineisto koostui 342 sairaanhoitajan vastauksiin lääkehoidon osaamisen varmistamisesta ja verkko-oppimisesta. Tutkimuksen tuloksista selviää, että sekä itsearvioinnin että tenttitulosten perusteella sairaanhoitajien lääkehoidon taidot ovat hyvät ja STM:n määrittelemien suositusten mukaiset. (Sneck 2016, 5.)

Miina-Liisa Flinkkilä Pro gradu -tutkielma käsitteli hoitajien kokemuksia osaamisesta, koulutuksesta ja koulutustarpeesta erityistason saattohoidossa. Tutkielman tarkoituksena oli kuvata erityistason palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa työskentelevien hoitajien osaamista heidän itsensä kokemana. Tarkoituksena oli kuvata myös sitä, millaista koulutusta erityistason palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa työskentelevät hoitajat ovat saaneet ja missä osa-alueissa he kokevat lisäkoulutuksen tarvetta.

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä toimi haastattelu, joka hoidettiin puhelinhaastatteluna. Tutkimukseen rekrytoitiin haastateltavat sosiaalisen median alustojen kautta. Tutkimukseen osallistui ympäri Suomen 12 sairaanhoitajaa, yksi terveydenhoitaja, yksi lähihoitaja ja yksi perushoitaja. Tuloksista selvisi, että hoitajien osaaminen saattohoidon erityistasolla on monialaista pitäen sisällään mm. vuorovaikutus- ja ohjausosaamista. Koulutustarve kohdistuu samansuuntaisiin kokonaisuuksiin ja hoitajat ovatkin hankkineet lisäkoulutusta. Hoitotyön peruskoulutuksen katsottiin vastaavan harvoin hoitajien työelämän tarpeisiin. (Flinkkilä 2019, 18-20, 51.)

Jaana Kotilan Pro gradu -tutkielma käsitteli vertaisarviointia osaamisen kehittämisen menetelmänä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajien ammatillista pätevyyttä sekä itse- että vertaisarvoituna ja tarkastella niiden eroavaisuuksia. Kohde-ryhmänä toimi Helsingin keskussairaalan yhden klinikan sairaanhoitajat. Lopullisessa otoksessa oli 25 vastaajaa. Tutkimusaineiston keruu tapahtui sähköisen kyselylomakkeen avulla ja apuna käytettiin sairaanhoitajan ammattipätevyysmittaria (NCS). Mittari muodostuu seitsemästä kategoriasta: auttaminen, opettaminen ja ohjaaminen, tarkkailutehtävä, tilannehallinta, hoitotoimien hallinta, laadun varmistus ja työrooli. Tulosten perusteella sairaanhoitajien osaaminen oli hyvää tasoa kaikilla seitsemällä osa-alueella niin itse- kuin vertaisarvoituna. Parasta osaaminen oli auttamisen osa-alueella ja heikointa laadun varmistuksen ja hoitotoimien hallinnan osaamisalueilla. (Kotila 2012, 21-24, 50.) Kaikki viisi tutkimusta on koottu yhteen havainnollistavaan taulukkoon (Liite 1).

5.5 Aineiston analysointi

Aineiston analysoinnin yksi perusmenetelmä on sisällönanalyysi, jonka avulla pyritään kuvaamaan tutkittava ilmiö tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. Analyysin tarkoituksena on selkeyttää aineistoa hajottamalla se aluksi osiin, jonka jälkeen se käsitteellistetään ja lopuksi kootaan uudeksi kokonaisuudeksi. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 86-91.)

Sisällönanalyysin toteuttamisessa on kaksi tapaa: induktiivinen eli aineistolähtöinen ja deduktiivinen eli teorialähtöinen. Induktiivinen analyysi on aiheellinen etenkin silloin, jos aikaisempi tieto on hajanaista tai sitä ei juurikaan ole. Aineistolähtöisessä

analyysissä sanoja ryhmitellään teoreettisen merkityksen perusteella. Deduktiivisessa eli teorialähtöisessä analyysissä pohjana toimivat nimensä mukaisesti teoria ja teoreettiset käsitteet, joiden ilmenemistä tutkitaan käytännössä. Sisällönanalyysi voidaan jakaa viiteen selkeään vaiheeseen. Vaiheet ovat analyysiyksikön valinta, aineistoon tutustuminen, aineiston pelkistäminen, aineiston luokittelu ja tulkinta sekä viimeisenä luotettavuuden arviointi. Analyysiyksikkö voi esimerkiksi olla joko yksittäinen sana tai useita lauseita. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2017, 166-167.)

Päädyin toteuttamaan omassa työssäni induktiivisen eli aineistolähtöisen sisällönanalyysin. Aineistolähtöisessä analyysissä on kolme vaihetta: pelkistäminen, ryhmittely ja abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. Pelkistämisen aikana aineisto joko tiivistetään tai pilkotaan osiin karsimalla tutkimukselle epäolennaiset asiat pois. Pelkistämisen jälkeen aineisto ryhmitellään, jolloin alkuperäisilmaukset käydään huolellisesti läpi samalla etsien yhteneväisyyksiä aineistoista. Samankaltaisia käsitteitä yhdistellään ja ryhmitellään, ja lopulta aineisto tiivistyy yleisimpiin käsitteisiin. Kolmannessa vaiheessa edessä on aineiston käsitteellistäminen, jolloin erotellaan oleellinen tieto tutkimuksen kannalta. Teoreettiset käsitteet muodostetaan tämän valikoidun tiedon perusteella. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 91-93; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2017, 167.)

Aloitin aineistoanalyysin lukemalla huolellisesti läpi viisi opinnäytetyöhöni valikoitunutta tutkimusta. Tämän jälkeen aloitin tutkimusten tiivistämisen ja samalla karsin epäolennaisia asioita pois. Kun tutkimukset oli tiivistetty, aloin ryhmittelemään aineistoa ja etsimään tutkimuksissa esiintyviä yhteneväisyyksiä, mm. samankaltaisia käsitteitä. (LIITE 2.)

6 TULOKSET

Opinnäytetyön tavoitteen ja tarkoituksen perusteella olin muodostanut kaksi tutkimuskysymystä; minkälaista osaamista sairaanhoitaja tarvitsee työskennellessään tehostetun palveluasumisen yksikössä sekä miten sairaanhoitajan osaamista voidaan varmistaa tehostetun palveluasumisen yksikössä. Sisällönanalyysin avulla muodostin tutkimuksista osaamisvaatimukseen liittyen viisi yläkategoriaa, jotka ovat eettinen osaaminen, terveyden edistämisen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, lääkehoidon osaaminen ja ohjausosaaminen. Avaan työni tuloksia hyödyntäen sekä tutkimuskysymyksiä että sisällönanalyysin avulla saatuja yläkategorioita.

6.1 Sairaanhoitajan osaamisvaatimukset

Sisällönanalyysiä tehdessäni tutkimuksista muodostui viisi yläkategoriaa liittyen sairaanhoitajan osaamisvaatimukseen: eettinen osaaminen, terveyden edistämisen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, lääkehoidon osaaminen sekä ohjausosaaminen. Ohjausosaaminen oli usein liitetty myös edeltäviin kategorioihin, joten näin on tehty myös tuloksia läpi käydessä.

Ensimmäinen osaamisalue on eettinen osaaminen. Tutkimusten tuloksista selviää, että ikääntyneiden hoitotyössä keskeistä on kunnioittaminen, yksilöllisyyden huomioiminen sekä tasavertainen ja arvostava kohtaaminen. Tästä esimerkkinä nousi esiin se, että ikääntyneelle ei puhuta kuin lapselle. Myös hengellisen vakaumuksen huomioon ottaminen kuuluu osaksi eettistä osaamista, vaikka niiden kohtaaminen ei olisikaan hoitajalle jokapäiväistä. Eettistä osaamista kuvaillaan ikääntyneen parhaaksi toimimiseksi. Hoitotilanteissa otetaan ikääntynyt huomioon, ollaan läsnä ja keskustellaan päivän tapahtumista. Tärkeitä aiheita eettisessä osaamisessa ovat ikääntyneen itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen sekä ikääntyneiden hoidossa esiintyviin ongelmiin puuttuminen. (Tarhonen 2013, 25-27.)

Ikääntyneiden hoitotyössä tärkeänä osa-alueena on terveyden edistämisen osaaminen. Tutkimusten perusteella terveyden edistämisen osaaminen voidaan jakaa kahteen osa-alueeseen: käytännön toimiin, kuten viriketoimintaan sekä puheen tasolla tapahtuvaan edistämiseen, kuten ohjaukseen ja neuvontaan. Keskeisiä teemoja terveyden

edistämiseen liittyen ovat ravitsemus ja liikunta. Ravitsemusta koskevaa ohjausta on mm. leikkauksesta toipuvan sekä yli- tai alipainoisen ikääntyneen ravitsemusneuvonta ja liikuntaa koskeva ohjaus painottuu lihaskuntoa ylläpitävien harjoitusten ohjaukseen. Tutkimusten mukaan ikääntyneiden hoitotyössä terveyden edistäminen saa uudenlaisen merkityksen. Esimerkiksi mahdollisuus keskusteluun tai päivittäin mahdollisuus yksin olemiseen olivat tärkeitä terveyttä edistäviä toimia. (Tarhonen 2013, 36-38.)

Seuraava keskeiseksi nouseva osaamisalue on viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen. Vuorovaikutustaidoissa merkityksellisiksi teemoiksi nousevat ajan antaminen niin ikääntyneelle kuin tämän omaisille sekä ikääntyneen yksilöllinen huomiointi. Vuorovaikutustaitoihin kuuluu myös sanaton viestintä sekä sen tulkinta. Tutkimusten mukaan on tärkeää pystyä tulkitsemaan potilaasta ja läheisistä ääneen sanomattomia asioita, kuten kipua, pelkoa tai muita kyseiselle potilaalle merkityksellisiä tarpeita. Hoitajan luoma turvallisuudentunne syntyy luottamuksesta, jonka perustana toimii hoitajan rauhallinen olemus, avoimuus, ammattitaito sekä kyky vastata potilaan ja omaisten kysymyksiin. Etenkin saattohoidossa vuorovaikutustaidot korostuvat. Hoitajien odotetaan olevan rehellisiä potilaalle ja läheisille, mutta samalla hienovaraisia. Hoitajan tulee osata keskustella vaikeista asioista suoraan. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen on moniammatillisen yhteistyön kannalta tärkeä osa-alue. Se mahdollistaa yhteiset hoitolinjat ikääntyneen parhaaksi ja edesauttaa potilaan ja läheisten kanssa käytäviä keskusteluja, kun kaikilla on yhteinen näkökulma. Ammatillinen vuorovaikutus käsittää myös omien voimavarojen tunnistamisen. (Flinkkilä 2019, 31-33, 50; Tarhonen 2013, 29-32.)

Viimeinen tutkimuksista muodostunut osaamisalue on lääkehoidon osaaminen. Lääkehoidon osaamisessa keskeiseksi nousi aseptiikka, lääkemuuotojen hallinta, lääkehoidon merkitys ikääntymisessä sekä sen aiheuttamat fysiologiset muutokset. Lisäksi se sisältää lääkkeen tarpeen arviointia, oireenmukaista hoitoa sekä myös lääkkeettömiä menetelmiä, kuten asentohoito. Saattohoitoon liittyen keskeistä lääkehoidon osaamisessa oli kivunhoito. Kipulääkkeistä hoitajan tulee tuntea käytetyimmät lääkevalmisteet, lääkkeiden vaikutusaika, mahdolliset sivuvaikutukset sekä yhteisvaikutukset. Myös lääkehoidon osaamisessa esiin nousee ohjausosaaminen. Sairaanhoitajan osaamiseen kuuluu potilaan ja läheisten ohjaaminen sekä lääkkeiden käytön että

vaikutusten seurannassa. Etenkin lääkehoidon ohjauksessa korostuu selkeys ja ymmärrettävyys. (Flinkkilä 2019, 28-30; Tarhonen 2013, 46.)

6.2 Sairaanhoidajan osaamisen varmistaminen

Sisällönanalyysiä tehdessäni tutkimuksista muodostui kolme vaihtoehtoa liittyen sairaanhoidajan osaamisen varmistamiseen: lääkehoidon osaamisen varmistamiseen tentti, haavanhoidon osaamisen varmistaminen tietotestillä sekä itse- ja vertaisarviointi.

Yksi tapa varmistaa sairaanhoidajan osaamista on säännöllisin väliajoin tehtävät tentit. Tutkimuksessa lääkehoidon osaamista oli varmistettu viiden vuoden välein tehtävällä lääkehoidon teoria- ja lääkelaskutentillä. Lääkelaskutentti pitää sisällään yksikönmuutoksia, perusannoslaskuja, vaativia annoslaskuja, liuos- ja laimennoslaskut sekä infuusionnoscaskuja. Tutkimuksen mukaan osaamisen varmistaminen kehittää ja ylläpitää lääkehoidon tietoja ja taitoja, sekä samalla päivittää niitä. (Sneck 2016, 70-78.)

Osaamista voidaan varmistaa myös tietotestin avulla. Haavanhoidon osaamisen varmistamiseksi Espoon kaupungin haavaosastolle on kehitetty näyttörunkolomaketta. Tätä varten selvitettiin hoitajien haavanhoidon osaamisen tasoa tietotestin ja havainnoinnin avulla. Tietotesti ja havainnointi pitivät sisällään haavan arviointiosaamisen, haavan tunnistamisen osaamisen, kliinisen osaamisen, haavanhoitoa tukevat menetelmät, haavanhoidon toimintojen tärkeyden ja haavanhoidon kehittämisen. Haavan arviointiosaaminen käsitteli paranemiseen vaikuttavien tekijöiden tunnistamista, kroonisen haavan paranemiseen liittyvää tekijää sekä VPMK-väriluokituksen tuntemista ja käyttöä. Haavatyypin tunnistamisen osaaminen käsitteli haavojen jaottelua ja luokittelua. Kliininen osaaminen koostui tietotestin osalta mekaanisen puhdistuksen vasta-aiheista, paranemiseen vaikuttavista tekijöistä sekä bakteeriviljelynäytteen otosta. Lisäksi havainnoinnissa kiinnitettiin huomiota myös aseptiikkaan. Haavanhoitoa tukevat menetelmät keskittyivät tukisidoksiin ja ravitsemukseen. Haavanhoidon toimintojen tärkeydellä selvitettiin hoitajien kykyä asettaa toiminnot tärkeysjärjestykseen. Viimeisessä kysymyksessä vastaajat saivat valita joko yhden tai useamman vaihtoehdon liittyen osaamisen kehittämiseen. (Haapanen 2020, 34-43.)

Kolmantena arviointimenetelmänä oli ammatillisen pätevyyden vertaisarviointi ja itsearviointi. Osaamisen vertaisarviointi koostui neljästä alaluokasta: ammatillisen kehittymisen haasteet, työtoveri osaamisen peilinä, vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen. Vertaisarvioinnin avulla tunnistetaan kehittämistarpeita työyksikössä ja samalla se kehittää kriittisen ajattelun taitoa. Tutkimuksessa selvisi, että usein kollegaa arvioitaessa verrataan myös omaa ammatillista osaamista suhteessa kollegan osaamiseen. Vertaisarviointi antaa tärkeää tietoa työpaikan ja työyhteisön todellisesta ammatillisesta tasosta sekä kehittämiskohteista. Osaamisen itsearviointi koostui kuudesta alaluokasta: kehittämishaasteiden tunnistaminen nyt ja tulevaisuudessa, vahvuuksien kohdentaminen, heikkouksien vahvistaminen, oman työn monipuolinen tiedostaminen, itsearviointi vertaisarvioinnin pohjana ja ammatillisen kehittymisen seuranta. Tutkimuksen mukaan itsensä arviointi auttaa tiedostamaan omaa osaamistaan monipuolisemmin. Tiedostamisen myötä osaamistaan on helpompi lähteä kehittämään ja luoda selkeät osaamistavoitteet. (Kotila 2012, 45-49.)

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli koota tutkimustietoa siitä, mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset tehostetussa palveluasumisessa ja millä keinoilla osaamista voidaan varmistaa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa uutta tietoa sairaanhoitajan osaamisvaatimuksista ja löytää keinoja ja työvälineitä osaamisen varmistamiseksi.

7.1 Johtopäätökset

Ikääntyneiden hoitotyössä tärkeäksi tutkimuksissa korostui eettinen osaaminen, terveyden edistämisen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, lääkehoidon osaaminen sekä ohjausosaaminen. Näissä edelleen korostui sairaanhoitajan osaava työskentely yhteistyössä sekä potilaan ja läheisten että myös muiden ammattiryhmien edustajien kanssa. Myös ikääntyneen kunnioittamista pidettiin tärkeänä asiana. Sairaanhoitajan osaamisvaatimuksia on paljon, mutta nämä korostuivat tärkeimmiksi ikääntyneiden kanssa työskennellessä.

7.2 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettinen neuvottelukunta määrittelee tutkimuksen eettisesti hyväksyttäväksi ja luotettavaksi vain, jos kyseinen tutkimus on toteutettu noudattaen hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu muun muassa rehellisyys ja yleinen huolellisuus tutkimustyössä ja tulosten tallentamisessa, muiden tutkijoiden työn ja saavutusten asianmukainen huomiointi ja kunnioittaminen, raportointi vaatimusten edellyttämällä tavalla sekä tarvittavien tutkimuslupien hankinta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2013, 6.) Opinnäytetyössäni olen kunnioittanut alkuperäisten tutkimusten laatijoita asianmukaisesti, esittänyt tutkimustyöni tulokset huolellisesti ja tehnyt tarvittavat opinnäytetyösopimukset ennen työn aloittamista.

Opinnäytetyöopinnot alkoivat keväällä 2020 ja opinnäytetyön oli määrä valmistua viimeistään joulukuussa 2020. Opinnäytetyön kirjoittaminen kuitenkin viivästyi ja tapahtui useammassa osassa. Lisäksi kirjoitin suurimman osan työstä nopealla aikataululla valmiiksi, mikä vaikuttaa luotettavuuteen.

7.3 Jatkotutkimusaiheet

Kirjallisuushakua tehdessäni ongelmana oli löytää tutkimuksia liittyen sairaanhoitajan osaamisvaatimukseen laaja-alaisemmin tai osaamisen varmistamisen tavoista. Suurin osa kirjallisuushakujen yhteydessä esiin tulleista tutkimuksista liittyi mm. erikoissairaanhoidon ja/tai vain yhden tietyn asian osaamiseen. Jatkotutkimusaiheena ehdotan tutkimusta sairaanhoitajan osaamisvaatimuksista ikääntyneiden hoitotyössä.

LÄHTEET

- Coco, K. & Kurtti, J. 2018. Osaamistarpeet sosiaali- ja terveysalalla: Tehyläisten näkemyksiä työpaikoilla tarvittavasta osaamisesta. Espoo: Innocorp Oy. Viitattu 18.4.2020. https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/julkaisu/2018/2018_b4_osaamistarpeet_sosiaali- ja_terveysalalla_id_12932.pdf
- Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M. & Moisio, E-L. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen – Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Porvoo: Bookwell Oy. Viitattu 20.4.2020. <https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoidajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>
- Flinkkilä, M-L. 2019. Hoitajien kokemuksia osaamisesta, koulutuksesta ja koulutus-tarpeesta erityistason saattohoidossa. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 16.2.2021. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/21405/urn_nbn_fi_uef-20190995.pdf
- Haapanen, H. 2020. Haavanhoidon osaamisen varmistaminen – näyttörunon kehittäminen Espoon sairaalan haavaosastolle. Ylempi AMK-opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.2.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020122029750>
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2017. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy. Viitattu 10.3.2021. Ellibs Library.
- Kelo, S., Launiemi, H., Takaluoma, M. & Tiittanen, H. 2015. Ikääntynyt ihminen ja hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy. Viitattu 19.5.2020. Ellibs Library.
- Kokemäen kaupungin www-sivut. 2020. Viitattu 21.4.2020. <https://kokemaki.fi>
- Korhonen, T & Silén-Lipponen, M. 2020. Osaamisen ja arvioinnin yhtenäistäminen sairaanhoidajakoulutuksessa – YleSHarvointi-hanke. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.3.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020111089877>
- Kotihoito ja sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut 2018. 2019. Tilastoraportti 41/2019. Viitattu 18.5.2020. <http://www.julkari.fi>
- Laurea-ammattikorkeakoulun www-sivut. 2020. Viitattu 19.5.2020. <https://www.laurea.fi>
- Sairaanhoidajaliiton www-sivut. 2020. Viitattu 19.4.2020. <https://sairaanhoidajat.fi>
- Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus?: Johdatus kirjallisuuskasauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan yliopisto. Viitattu 18.4.2020. https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf
- Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi. Viitattu 10.3.2021. Ellibs Library.

Sneck, S. 2016. Sairaanhoidajien lääkehoidon osaaminen ja osaamisen varmistaminen. Väitöskirja. Oulun yliopisto. Viitattu 15.2.2021. <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526210667.pdf>

Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut. 2020. Viitattu 20.4.2020. <https://stm.fi>

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301 muutoksineen.

Tarhonen, T. 2013. Gerontologinen osaaminen hoitotyössä. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 16.2.2021. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/12165/urn_nbn_fi_uef-20130427.pdf

Tilastokeskuksen www-sivut. 2020. Viitattu 19.5.2020. <https://www.tilastokeskus.fi>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2013. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki. Viitattu 12.3.2021.

Kirjallisuuskatsaukseen valittu tutkimusaineisto

Nimi	Tarkoitus	Mikä on taso	Tulokset
Tarhonen, T. 2013. Gerontologinen osaaminen -hoitotyössä	Tuottaa tietoa siitä, miten gerontologinen erityisosaaminen -koulutuksen suorittaneet sairaanhoitajat, terveydenhoitajat ja fysioterapeutit kuvaavat gerontologisen hoitotyön osaamistaan.	Pro gradu -tutkielma	Osaamisessa keskeistä ikääntyneen toimintakyvyn tukeminen, vuorovaikutustaidot sekä eettinen osaaminen.
Haapanen, H. 2020. Haavanhoidon osaamisen varmistaminen -näyttörungon kehittäminen Espoon sairaalan haavaosastolle.	Laatia Espoon sairaalan haavaosastolle kirjallinen haavanhoidon osaamisen varmistamisen näyttörunko.	YAMK-opinnäytetyö	Tuloksien perusteella haavanhoidon koulutukselle on tarvetta monilla eri osa-alueilla.
Sneck, S. 2016. Sairaanhoitajien lääkehoidon osaaminen ja osaamisen varmistaminen.	Kuvata ja selittää sairaanhoitajien lääkehoidon osaamista heidän itsensä arvioimana ja lääkehoidon teoria- ja lääkelaskutentin perusteella. Tarkoituksena kuvata myös sairaanhoitajien käsitteitä lääkehoidon osaamisen varmistamisesta ja verkko-opimisesta osaamisen varmistamisen menetelmänä.	Väitöskirja	Säännöllisesti työssään vaativaa neste- ja lääkehoitoa toteuttavat arvioivat osaamisensa muita paremmaksi. Nykyisen osaamisen varmistamisen mallia osa sairaanhoitajista kritisoi, toivottiin enemmän työtehtäviin kohdennettua osaamisen varmistamista.
Finkkilä, M-L. 2019. Hoitajien kokemuksia osaamisesta, koulutuksesta ja koulutustarpeesta erityistason saattohoidossa.	Kuvata osaamista erityistason palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa työskentelevien hoitajien kokemana, sekä kuvata, millaista koulutusta he ovat saaneet ja mistä aihealueista he kokevat tarvitsevansa lisäkoulutusta.	Pro gradu -tutkielma	Hoitotyön peruskoulutus vastaa harvoin hoitajien työelämän tarpeisiin. Koulutustarve kohdistuu samansuuntaisiin kokonaisuuksiin, kuten kliininen osaaminen, elämän loppuvaiheen hoidon järjestäminen, vuorovaikutus potilaan, läheisten ja ammattihenkilöiden välillä, oman ammatillisuuden kehittäminen ja työssä jaksamisen arviointi.
Kotila, J. 2012. Vertaisarviointi osaamisen kehittämisen menetelmänä.	Tarkoituksena kuvata vertaisarviointia osaamisen kehittämisen näkökulmasta.	Pro gradu -tutkielma	Vertaisarvioituna ammatillinen pätevyys hieman korkeampaa kuin itsearviointuna.

LIITE 2

ALKUPERÄISIL- MAISU	PELKISTETTY IL- MAISU	ALAKATEGO- RIA	YLÄKATE- GORIA	YHDIS- TÄVÄ TE- KIJÄ
”Tietotestin suunnittelun pohjana oli ajatus selvittää hoitajien haavanhoidon osaaminen teoreettiseen viitekehukseen perustuen”	Tietotestillä oli tarkoitus selvittää hoitajien haavanhoidon osaamista	Tietotestillä osaamisen varmistaminen	Tietotesti	Osaamisen varmistaminen
”Eettisestä osaamisesta puhuttaessa haastateltavat nostivat esiin sen, että ikääntyneen arvostava ja tasavertainen kohtaaminen on keskeistä”	Ikääntyneen arvostaminen ja tasavertainen kohtaaminen on keskeistä	Ikääntyneen kunnioittaminen	Eettinen osaaminen	Osaaminen
”Yksi keskeisimmistä ikääntyneen parhaaksi toimimiseen liitetystä teemoista on itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen”	Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen on keskeistä ikääntyneen hoitotyössä	Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen	Eettinen osaaminen	Osaaminen
”Ikääntyneille ei anneta riittävästi tietoa aktiviteettien mahdollisuudesta ja tueta mahdollisuutta ulkoilla päivittäin”	Aktiviteetit ja ulkoilu jäävät vähäiseksi ikääntyneillä	Toimintakyvyn tukeminen	Terveystiedon edistämisen osaaminen	Osaaminen
”Haastateltavien mukaan viestintä- ja vuorovaikutustaidot nousevat keskeiseksi hoitotyössä niin ikääntyneiden kuin omaistenkin kanssa”	Viestintä ja vuorovaikutustaidot ovat tärkeässä roolissa ikääntyneiden hoitotyössä	Viestintä- ja vuorovaikutustaidot	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	Osaaminen
”Haastateltavien mukaan viestintä- ja vuorovaikutustaitoja tarvitaan moniammatillisessa yhteistyössä sekä kollegojen kanssa”	Työyhteisössä tarvitaan viestintä- ja vuorovaikutustaitoja	Viestintä- ja vuorovaikutustaidot	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	Osaaminen
”Myös tenttitulosten perusteella suurin osa sairaanhoidosta hallitsee lääkehoidon teoreettiset taidot sosiaali- ja terveystieteiden osastolla	Sairaanhoitajien lääkehoidon teoreettiset taidot ovat hyvät tenttitulosten perusteella	Läähoidon teoreettiset taidot Läähoidon tentti	Läähoidon osaaminen	Osaaminen/ Osaamisen varmistaminen

määrittelmien suositusten mukaisesti”				
”Hoitajat kokivat, että potilasta ja läheisiä tuli ohjata myös lääkkeiden käytön ja vaikutusten seurannassa”	Hoitajien tulee ohjata potilasta ja läheisiä lääkeshoidon suhteen	Lääkehoidon ohjaaminen	Ohjausosaaminen	Osaaminen
”Hoitajien mukaan potilaan ja läheisten käytökestä tuli ymmärtää tulkita ääneen sanomattomia asioita”	Hoitajien tulee ymmärtää potilaan ja läheisten sanontaa viestintää	Potilaan ja läheisten lukeminen	Vuorovaikutusosaaminen	Osaaminen
”Osaamisen kehittämisessä itsearviointi on sairaanhoitajien mielestä tärkeää, jotta voidaan tunnistaa yksilön kehittämishaasteet, kohdentaa työtehtäviä vahvuuksien mukaan ja vahvistaa heikompiä osaamisalueita hoitotyössä”	Itsearviointi auttaa tunnistamaan omat vahvuudet ja kehittämiskohteet	Itsearvioinnin käyttö osaamisen varmistamisessa	Itsearviointi	Osaamisen varmistaminen
”Sairaanhoitajien kokemusten perusteella vertaisarviointia voidaan hyödyntää osaamisen kehittämisessä, sillä se antaa todellista kuvaa työyhteisön ammatillisesta tasosta ja kehittämiskohteista”	Vertaisarviointia hyödyntämällä tunnistetaan työyhteisön vahvuudet ja kehittämiskohteet	Vertaisarvioinnin käyttö osaamisen varmistamisessa	Vertaisarviointi	Osaamisen varmistaminen